

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 31.5.2018.
COM(2018) 379 final

2018/0204 (COD)

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima („dostava pismena”)

{SEC(2018) 272 final} - {SWD(2018) 286 final} - {SWD(2018) 287 final}

OBRAZLOŽENJE

1. KONTEKST PRIJEDLOGA

• Razlozi i ciljevi prijedloga

Razvoj europskog područja pravde u građanskim stvarima na temelju načela uzajamnog povjerenja i uzajamnog priznavanja presuda među zadaćama je EU-a. Za područje pravde potrebna je prekogranična pravosudna suradnja. EU je u tu svrhu te kako bi se olakšalo pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta donio zakonodavstvo o prekograničnoj dostavi sudskih pismena¹ i o suradnji u izvođenju dokaza². Ti su instrumenti ključni u uređenju pravosudne pomoći u građanskim i trgovačkim stvarima među državama članicama. Njihov je zajednički cilj osigurati učinkovit okvir za prekograničnu pravosudnu suradnju. Zamijenili su prijašnji složeniji međunarodni sustav haških konvencija³ među državama članicama⁴.

To zakonodavstvo o pravosudnoj suradnji ima stvarni učinak na svakodnevni život građana EU-a, bez obzira na to jesu li fizičke osobe ili poslovni subjekti. Primjenjuje se u sudskim postupcima s prekograničnim implikacijama u kojima je njegovo pravilno funkcioniranje neophodno za osiguravanje pristupa pravosuđu i pravednim suđenjima (npr. nepravilna dostava pismena kojim se pokreće postupak nedvojbeno je najčešći razlog za odbijanje priznavanja i izvršenja presuda⁵). Učinkovitost okvira za međunarodnu pravosudnu pomoć izravno utječe na način na koji građani uključeni u takve prekogranične sporove doživljavaju funkcioniranje pravosuđa i vladavine prava u državama članicama.

Neometana suradnja među sudovima potrebna je i za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta. U EU-u se 2018. vodi oko 3,4 milijuna građanskih i trgovačkih sudskih postupaka koji imaju prekogranične implikacije⁶. U većini tih predmeta (odnosno u onima u kojima najmanje

¹ Uredba (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima („dostava pismena”), i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000 (SL L 324, 10.12.2007., str. 79.).

² Uredba Vijeća (EZ) br. 1206/2001 od 28. svibnja 2001. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (SL L 174, 27.6.2001., str. 1.).

³ Konvencija od 15. studenoga 1965. o dostavi u inozemstvo sudskih i izvansudskih dokumenata u građanskim ili trgovačkim stvarima; Konvencija od 18. ožujka 1970. o izvođenju dokaza u inozemstvu u građanskim ili trgovačkim stvarima.

⁴ Uredbe se primjenjuju na sve države EU-a osim na Dansku. Danska je 19. listopada 2005. sklopila usporedni sporazum s Europskom zajednicom o dostavi sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima, kojim se odredbe Uredbe o dostavi pismena i njezine provedbene mjere proširuju na Dansku. Sporazum je stupio na snagu 1. srpnja 2007. Vidjeti SL L 300 od 17.11.2005., str. 55. i SL L 120 od 5.5.2006., str. 23. Treba se uskladiti s drugim bilješkama.

⁵ Evaluacijska studija nacionalnih postupovnih propisa i praksi u pogledu njihova učinka na slobodni protok presuda te o jednakovrijednosti i učinkovitosti postupovne zaštite potrošača na temelju prava EU-a o zaštiti potrošača (koju je proveo konzorcij pod vodstvom instituta MPI Luxembourg), završno izvješće, lipanj 2017., dostupno na <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/531ef49a-9768-11e7-b92d-01aa75ed71a1/language-en>, str. 60.–61. Dalje u tekstu „Studija MPI-ja iz 2017.”.

⁶ Ta brojka odražava procjenu iz gospodarske studije društva Deloitte na kojoj se temelji procjena učinka. Procjene se temelje na podacima Eurostata, Europske komisije Vijeća Europe za ocjenu učinkovitosti pravosuđa (CEPEJ) i Europske komisije te na informacijama prikupljenima tijekom razgovora. Studija (dalje u tekstu „gospodarska studija”) povjerena je društvu Deloitte pod ugovorom br. JUST/2017/JCOO/FW/CIVI/0087 (2017/07). Završno izvješće još nije objavljeno.

jedna stranka ima boravište u državi članici koja nije ona u kojoj se vodi postupak) sudovi često primjenjuju Uredbu o dostavi pismena više puta tijekom postupka. Razlog tome je što je, uz pismeno kojim se pokreće postupak, često potrebno formalno dostaviti dodatna pismena (na primjer odluke o zaključivanju postupka). Osim toga, primjena Uredbe o dostavi pismena nije ograničena na postupke pred građanskim sudovima jer njezino područje primjene obuhvaća i izvansudska pismena koja može biti potrebno dostaviti u raznim izvansudskim postupcima (npr. u ostavinskim postupcima pred javnim bilježnikom ili u predmetima iz područja obiteljskog prava pred javnim tijelom) ili čak i ako se ne vodi nikakav sudski postupak.

Uredbom (EZ) br. 1393/2007 predviđaju se brzi kanali i jedinstveni postupci za slanje pismena iz jedne države članice u drugu za potrebe dostave u potonjoj. Uredba obuhvaća određene minimalne standarde u pogledu zaštite prava na obranu (npr. članci 8. i 19.) te se njome utvrđuju jedinstveni pravni uvjeti dostave pismena poštom izravno preko granica.

Komisija je donijela izvješće o praktičnoj primjeni Uredbe o dostavi pismena u prosincu 2013.⁷ U tom je izvješću zaključeno da tijela država članica općenito na zadovoljavajući način primjenjuju Uredbu. Međutim, zaključeno je i da su zbog sve većeg uključivanja država članica u pravosudnu suradnju, pri čemu je ukidanje egzekviture (posrednog postupka) postalo opće pravilo, otkrivena i neka njezina ograničenja. Stoga se izvješćem nastojala potaknuti široka javna rasprava o ulozi Uredbe u području građanskog pravosuđa u EU-u te o tome kako poboljšati dostavu pismena. U skladu s tim, provedba Uredbe temeljito je procijenjena tijekom proteklih nekoliko godina u studijama, izvješćima Komisije i raspravama u okviru Europske pravosudne mreže⁸. Komisija je 2017. u potporu relevantne, sveobuhvatne i ažurne analize i zaključaka o praktičnoj primjeni Uredbe (kao dopuna nalaza iz drugih evaluacija) provela evaluaciju primjerenosti propisa (REFIT) u skladu sa smjernicama za bolju regulativu kako bi procijenila djelovanje instrumenta s obzirom na pet ključnih obveznih kriterija za evaluaciju: djelotvornost, učinkovitost, relevantnost, dosljednost i dodana vrijednost EU-a.

Nalazi iz izvješća o evaluaciji REFIT-a upotrijebljeni su kao osnova za utvrđivanje problema u procjeni učinka priloženoj ovom prijedlogu. Glavni su zaključci navedeni u nastavku.

U pogledu tradicionalnih kanala za slanje pismena u drugu državu članicu radi dostave (slanje putem takozvanih tijela za slanje i zaprimanje pismena) evaluacija je pokazala da tijek rada nije zadovoljavajući jer se odvija sporo i manje učinkovito od očekivanog. Iako su nove strukture uvedene instrumentom EU-a 2000. donijele znatne uštede vremena potrebnog za ispunjavanje zahtjeva u usporedbi s tijekom rada iz prethodnih haških konvencija, rokovi predloženi u Uredbi redovito se prekoračuju. Konkretno, puni potencijal novih tehnoloških postignuća nije u cijelosti iskorišten. Iako je Uredba sastavljena na „tehnološki neutralnom” jeziku, suvremeni se komunikacijski kanali u praksi ne upotrebljavaju. To je djelomično posljedica starih navika, pravnih prepreka te nedostatka interoperabilnosti nacionalnih IT

⁷ COM(2013) 858 final od 4.12.2013.

⁸ Detaljan popis tih procjena dostupan je na str. 15.–17. izvješća o evaluaciji u Prilogu 8. procjeni učinka priloženoj ovom prijedlogu, SWD (2018) 287 final.

sustava. U procjeni učinka zaključeno je da bi se u tom kontekstu moglo postići znatno poboljšanje s malo ulaganja oslanjajući se na rezultate i pravne norme EU-a koje već postoje.

U pogledu alternativnih načina slanja i dostave pismena koji osiguravaju izravne kanale za dostavu pismena na državno područje drugih država članica, u evaluaciji je zaključeno da su poboljšanja moguća, iako su za pružanje potpore u prekograničnim sudskim postupcima predviđena jednostavnija rješenja: dostava putem pošte (članak 14.) u skladu s Uredbom popularan je, brz i relativno jeftin način dostave pismena adresatu, no nije vrlo pouzdan i često je neuspješan. Takozvana izravna dostava iz članka 15. Uredbe pouzdano je rješenje, ali mu je pristup ograničen. Prijedlogom se u vezi s time daje ciljani doprinos kako bi postojeće metode postale učinkovitije. Osim toga, Uredbom se dopunjuje popis alternativnih metoda prekograničnog slanja i dostave pismena dodavanjem elektroničke dostave, čime se u Uredbu uvodi virtualni ekvivalent odredbe o dostavi putem pošte.

Poboljšanje postojećih kanala za slanje i dostavu u Uredbi provodit će se usporedno s jačanjem zaštite prava adresata na obranu. Ciljanim intervencijama pomoći će se ukloniti nesigurnost u pogledu ostvarivanja prava na odbijanje primitka (članak 8.) ili odredbe o presudama zbog ogluhe (članak 19.).

- **Dosljednost s postojećim odredbama politike u određenom području**

Ovaj je prijedlog usko povezan s prijedlogom o izmjeni Uredbe o izvođenju dokaza. Komisija ta dva prijedloga predstavlja zajedno te su oni dio paketa mjera za modernizaciju pravosudne suradnje u građanskim i trgovačkim stvarima.

Prijedlog je u skladu s postojećim instrumentima EU-a donesenima u području pravosudne suradnje u građanskim stvarima. Naime, Uredbom se pridonosi učinkovitosti tih instrumenata jer se osigurava neometani protok presuda unutar EU-a: dok je u skladu s tim uredbama EU-a pravilna dostava pismena kojim se pokreće postupak nužan preduvjet za priznavanje i izvršenje presuda donesenih u drugim državama članicama, Uredbom o dostavi pismena uspostavlja se okvir za provođenje takve pravilne dostave.

- **Dosljednost u odnosu na druge politike Unije**

U Agendi EU-a za pravosuđe za 2020. naglašeno je da, kako bi se poboljšalo uzajamno povjerenje među pravosudnim sustavima država članica EU-a, treba preispitati potrebu za jačanjem građanskih postupovnih prava, na primjer u pogledu dostave pismena⁹. Cilj poboljšanja okvira pravosudne suradnje u EU-u u skladu je i s ciljevima koje je Komisija postavila u strategiji jedinstvenog digitalnog tržišta¹⁰: u kontekstu e-vlade strategijom se izražava potreba za jačim djelovanjem radi moderniziranja javne uprave (uključujući pravosuđe), ostvarivanja prekogranične interoperabilnosti i olakšavanja interakcije s građanima.

⁹ Agenda EU-a za pravosuđe za 2020.: Jačanje povjerenja, mobilnosti i rasta unutar Unije, (COM(2014) 144 final), str. 8.

¹⁰ COM(2015) 192 final, 6.5.2015., str. 16.

U skladu s tim, Komisija se u svojem programu rada za 2018. obvezala pripremiti prijedloge o reviziji Uredbe o izvođenju dokaza i Uredbe o dostavi pismena¹¹.

2. PRAVNA OSNOVA, SUPSIDIJARNOST I PROPORCIONALNOST

Pravna osnova

Pravna je osnova članak 81. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (pravosudna suradnja u građanskim stvarima s prekograničnim implikacijama). U skladu sa stavkom 2. podstavcima (b) i (d) tog članka EU-u se dodjeljuje ovlast za donošenje mjera, osobito kada je to potrebno za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta, čiji je cilj osigurati prekograničnu dostavu sudskih i izvansudskih pismena.

• Supsidijarnost

Cilj je područja politike o pravosudnoj suradnji u građanskim stvarima oduvijek bio stvoriti istinsko područje pravde, u kojem sudske odluke cirkuliraju, a pravne situacije stečene u jednom pravnom sustavu prekogranično su priznate u EU-u bez nepotrebnih prepreka. Taj se pristup temelji na uvjerenju da bez istinskog područja pravde nije moguće u potpunosti iskoristiti temeljne slobode jedinstvenog tržišta.

Problemi koji se trebaju riješiti u okviru inicijative javljaju se u prekograničnim sudskim postupcima (koji su po definiciji izvan dosega nacionalnih pravnih sustava) i proizlaze iz nedovoljne suradnje među tijelima i službenicima država članica ili iz nedostatne interoperabilnosti i usklađenosti nacionalnih sustava i pravnih okruženja. Pravila u području međunarodnog privatnog prava utvrđena su u uredbama jer je to jedini način da se osigura željena ujednačenost. Iako u načelu ništa ne sprečava države članice da digitaliziraju način komuniciranja, dosadašnje iskustvo i predviđanja o tome što će se dogoditi bez djelovanja na razini EU-a pokazuju da bi napredak bio vrlo spor i da, čak i ako bi države članice poduzele mjere, interoperabilnost se ne bi mogla osigurati bez okvira koji se temelji na pravu EU-a. Države članice ne mogu dostatno ostvariti cilj prijedloga, nego se on može ostvariti samo na razini Unije.

Dodana vrijednost EU-a daljnje je poboljšanje učinkovitosti i skraćivanje trajanja sudskih postupaka, pojednostavnjenjem i ubrzanjem mehanizama suradnje u pogledu dostave pismena te stoga bolje izvršavanje pravde u predmetima s prekograničnim implikacijama.

• Proporcionalnost

Prijedlog je u skladu s načelom proporcionalnosti jer je strogo ograničen na ono što je nužno za ostvarivanje njegovih ciljeva. Njime se ne zadire u različite nacionalne sustave za dostavu pismena u raznim pravnim sustavima. Iako je riječ o Uredbi „o dostavi pismena”, glavni je cilj njezinih pravila odrediti jedinstvene kanale za slanje pismena iz jedne države članice u drugu radi njihove dostave u toj drugoj državi članici.

¹¹ Program rada Komisije za 2018. – Plan za ujedinjenje, snažniju i demokratskiju Europu, COM(2017) 650 final od 24.10.2017., Prilog II., točke 10. i 11.

Iz priložene procjene učinka proizlazi da koristi prijedloga nadmašuju troškove i da su predložene mjere proporcionalne.

- **Odabir instrumenta**

Uredbom se utvrđuje zajednički skup postupaka za sve države članice koji je neophodan za osiguravanje uspješne dostave pismena u prekograničnim postupcima. Uredbom se tako pridonijelo jamčenju pravne sigurnosti postupka jer sve države članice sada slijede iste korake, podliježu zajedničkim rokovima i upotrebljavaju jedinstvene obrasce. Njome je omogućeno i da se objedine sve informacije dostupne u državama članicama te centraliziraju na portalu e-pravosuđe. Time je poboljšana usklađenost među državama članicama. Općenito, Uredbom se znatno pridonijelo ubrzavanju prekograničnih postupaka, čime su se znatno povećale djelotvornost i učinkovitost.

3. REZULTATI *EX POST* EVALUACIJA, SAVJETOVANJA S DIONICIMA I PROCJENE UČINAKA

- ***Ex post* evaluacija/provjera primjerenosti postojećeg zakonodavstva**

Rezultati *ex post* evaluacije Uredbe (EZ) br. 1393/2007, koja je priložena procjeni učinka, mogu se sažeti kako slijedi.

Provedbom Uredbe pridonijelo se poboljšaju učinkovitosti dostave pismena. Ipak, prema nekim prikupljenim dokazima provedba Uredbe i dalje uzrokuje određene probleme, kao što su kašnjenja ili nejasnoće za uključene strane. Stoga, opći, posebni i operativni ciljevi Uredbe nisu u potpunosti ostvareni.

- **Savjetovanja s dionicima**

Kako je navedeno u točki 1. Obrazloženja, provedba Uredbe temeljito je procijenjena tijekom proteklih nekoliko godina u studijama, izvješćima Komisije i raspravama u okviru Europske pravosudne mreže¹².

Uz te procjene Komisija je provela opsežno savjetovanje s dionicima. U jednom javnom savjetovanju provedenom od 8. prosinca 2017. do 2. ožujka 2018. razmotrene su i Uredba (EZ) br. 1393/2007 i Uredba (EZ) br. 1206/2001. Primljen je ukupno 131 doprinos (posebice iz Poljske, a zatim i iz Njemačke, Mađarske i Grčke). Na dva su posebna sastanka Europske pravosudne mreže analizirani praktični problemi i moguća poboljšanja i Uredbe o dostavi pismena i Uredbe o izvođenju dokaza. Poseban je sastanak održan sa stručnjacima iz vlada država članica 4. svibnja 2018. Konačno, 16. travnja 2018. organizirana je radionica na kojoj su sudjelovali odabrani dionici posebno zainteresirani za pitanja povezana s prekograničnim sudskim postupcima. Rezultati tog ocjenjivanja bili su općenito pozitivni.

¹² Detaljan popis tih procjena dostupan je na str. 15.–17. izvješća o evaluaciji u Prilogu 8. procjeni učinka priloženoj ovom prijedlogu, SWD (2018) 287 final.

- **Prikupljanje i primjena stručnih znanja**

Stručna skupina za modernizaciju pravosudne suradnje u građanskim i trgovačkim stvarima održala je šest sastanaka od siječnja do svibnja 2018.¹³ Provedene su dvije sveobuhvatne usporedne pravne studije o propisima i praksama država članica u pogledu dostave pismena kako bi se utvrdili problemi koji mogu nastati pri provedbi Uredbe¹⁴.

- **Procjena učinka**

Ovaj je prijedlog potkrijepljen procjenom učinka u popratnom radnom dokumentu službi Komisije SWD(2018) 287.

Odbor za regulatorni nadzor preispitao je nacrt procjene učinka na sastanku 3. svibnja 2018. te dao pozitivno mišljenje s napomenama 7. svibnja 2018. Glavna uprava za pravosuđe uzela je u obzir preporuke Odbora, a u izvješću je bolje objašnjen odnos između dvije inicijative o pravosudnoj suradnji (ovaj prijedlog i prijedlog o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1206/2001). Bolje su opisani glavni problemi i osnovni scenarij. Supsidijarnost instrumenta i dodana vrijednost EU-a bolje su obrazložene. Osim toga, dodatno su razrađeni zaključci u pogledu učinkovitosti iz izvješća o evaluaciji, dio koji sadržava procjenu opcija politike usmjeren je na glavne elemente, a analiza manjih problema premještena je u priloge.

U procjeni učinka ocijenjeno je nekoliko zakonodavnih i nezakonodavnih opcija. Neke su opcije odbačene u ranoj fazi. U okviru paketa mjera kojem se u procjeni učinka daje prednost poboljšala bi se učinkovitost Uredbe, osobito smanjenjem troškova i kašnjenja. Posebno su istaknute dvije izmjene koje bi bile korisne: obvezna elektronička komunikacija između tijela i olakšavanje elektroničke i izravne dostave. Tim bi se poboljšanjima povećale učinkovitost i brzina postupaka te smanjilo opterećenje za građane i poduzeća. U procjeni učinka zaključeno je da bi koristi proizašle iz upotrebe elektroničke komunikacije za digitalizaciju pravosuđa, pojednostavnjivanjem i ubrzavanjem prekograničnih sudskih postupaka i pravosudne suradnje.

Paketom mjera kojem se daje prednost povećala bi se pravna sigurnost tako što bi se na razini EU-a utvrdili prihvatljivi alternativni (zamjenski) načini dostave pismena poštom ako ono ne može biti predano adresatu osobno. U takvim bi se slučajevima osigurala veća jasnoća u pogledu prihvaćenih načina dostave te veća dosljednost prakse koju treba primjenjivati u svim državama članicama.

¹³ Detaljan popis stručnjaka dostupan je u registru stručnih skupina Komisije na <http://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupDetail&groupID=3561&news>

¹⁴ Studiju Komisije koja obuhvaća komparativnu pravnu analizu propisa i praksi država članica o dostavi pismena proveo je konzorcij (Sveučilište u Firenci, Sveučilište u Uppsali i DMI), http://collections.internetmemory.org/haeu/20171122154227/http://ec.europa.eu/justice/civil/files/studies/service_docs_en.pdf. Komisija je pokrenula evaluacijsku studiju nacionalnih postupovnih propisa i praksi i njihova učinka na slobodni protok presuda te o jednakovrijednosti i učinkovitosti postupovne zaštite potrošača na temelju prava EU-a o zaštiti potrošača (koju je proveo konzorcij pod vodstvom instituta MPI Luxembourg), <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/531ef49a-9768-11e7-b92d-01aa75ed71a1/language-en>.

Paketom mjera poboljšava se i pristup pravosuđu te pravna sigurnost uključivanjem mjera za poboljšanje dostupnih alata za pronalaženje adresata. Time će se pridonijeti osiguravanju učinkovite i brze dostave pismena.

Paket mjera ocijenjen u odnosu na osnovni scenarij uključuje obvezno uvođenje posebne jedinstvene povratnice (potvrde o primitku) koja će se upotrebljavati pri dostavi pismena poštom u skladu s Uredbom. Očekuje se da će se tom mjerom poboljšati kvaliteta poštanskih usluga te smanjiti broj slučajeva nepropisne dostave zbog i. nepotpune potvrde o primitku ili ii. nejasnoće o tome tko je zapravo primio pismo.

Paketom mjera uvodi se i nova mjera za olakšavanje pristupa izravnoj dostavi pismena proširenjem područja primjene članka 15. Uredbe. Omogućivanjem izravne dostave za i. tijela za slanje pismena ili ii. sudove pred kojima je pokrenut postupak u državi članici podrijetla i na državnom području svih država članica pridonijelo bi se izravnijem i bržem slanju pismena u usporedbi s osnovnim scenarijem.

U osnovnom se scenariju Uredbom ne ostvaruje u potpunosti cilj većeg pristupa pravosuđu te zaštite prava stranaka. U okviru paketa mjera moglo bi se očekivati da će se izmjenom odredaba Uredbe u pogledu zahtjeva da se na standardnom obrascu iz Priloga II. uvijek navode informacije o pravu na odbijanje, produljenju roka za ostvarivanje prava na odbijanje i pojašnjenje uloge suda podrijetla u procjeni odbijanja, povećati predvidljivost postupka (članak 8. Uredbe). Osim toga, smanjenju pravne nesigurnosti pridonijela bi i opcija u pogledu dužne pažnje koju bi sudovi trebali posvetiti prije izdavanja presude zbog ogluhe u skladu s člankom 19. Uredbe.

U procjeni učinka zaključeno je da se provedba paketa mjera općenito smatra učinkovitijom od osnovnog scenarija te da bi se njime uvelike povećala pravna sigurnost.

- **Primjerenost propisa i pojednostavljivanje**

Budući da je riječ o reviziji postojećeg zakonodavstva u području REFIT-a, Komisijina Programa za primjerenost i učinkovitost propisa, Komisija je razmatrala mogućnosti pojednostavnjenja i smanjivanja opterećenja. Pravo Unije obuhvaćeno ovim prijedlogom primjenjuje na sve trgovce, uključujući mikropoduzeća, stoga ovim prijedlogom nisu predviđena izuzeća za mikropoduzeća.

Prijedlogom se uspostavlja okvir pravosudne suradnje u skladu sa strategijom jedinstvenog digitalnog tržišta. Time će se pridonijeti ubrzavanju i povećavanju učinkovitosti prekograničnih postupaka jer će se manje vremena provoditi na slanje pismena među tijelima te manje oslanjati na komunikaciju na papiru. Tako bi se zajamčila sigurna elektronička komunikacija i razmjena pismena među korisnicima decentraliziranog IT sustava te omogućilo automatsko bilježenje svih koraka tijeka rada. Uvele bi se i sigurnosne značajke kako bi se osiguralo da sustav mogu upotrebljavati samo ovlašteni sudionici s provjerenim identitetom.

Prijedlogom će se smanjiti prepreke pokretanju prekograničnih parnica diljem EU-a primjenom potrebnih alata za utvrđivanje informacija o trenutnom boravištu adresata ako

osoba koja je pokrenula dostavu pismena nema tu informaciju („boravište nepoznato”) ili ako se ispostavi da su informacije koje su joj dostupne netočne.

Većom učinkovitošću poštanskih usluga koja će se postići uvođenjem posebne jedinstvene povratnice poboljšat će se kvaliteta poštanskih usluga i smanjiti nepotrebni troškovi i kašnjenja. Ako bi samo u polovini slučajeva, u kojima trenutačno postoje poteškoće u pravnoj ocjeni vraćenih potvrda o primitku, poštanske usluge u budućnosti bile uspješne, svake bi se godine moglo uštedjeti 2,2 milijuna EUR, koliko se trenutačno troši na neuspjelu poštansku dostavu.

Izmjenom odredaba o postupovnim pravima stranaka (članci 8. i 19. Uredbe) rješava se i problem nedovoljne zaštite tuženika od učinaka presude zbog ogluhe. Može se očekivati da će se tim izmjenama smanjiti broj slučajeva u kojima se donose presude zbog ogluhe protiv tuženika koji borave u određenoj državi članici, a koji nisu svjesni da je protiv njih pokrenut postupak u inozemstvu. U procjeni učinka ustanovljeno je da bi se smanjenjem broja presuda zbog ogluhe za 10 % u EU-u uštedjelo do 480 000 000 EUR godišnje jer bi građani manje trošili na sudsku zaštitu.

- **Temeljna prava**

U skladu s Agendom EU-a za pravosuđe za 2020.¹⁵ Komisija je osigurala da se u prijedlogu odgovara na potrebu za jačanjem građanskih postupovnih prava kako bi se povećalo uzajamno povjerenje među pravosudnim sustavima država članica.

Prvo, u prijedlogu se promiče elektronička dostava pismena važeća na temelju Uredbe, čime se pridonosi temeljnom pravu na djelotvoran pravni lijek (članak 47. Povelje o pravu na djelotvoran pravni lijek i na pošteno suđenje). Na taj se način prepoznaju različite potrebe i učinkovit način dostave jer stranke mogu pristati na primanje korespondencije u elektroničkom obliku u prekograničnim postupcima. Očekuje se da će se tim dodatnim načinom dostave te predloženim načelom „digitalizacija kao standard” poboljšati pristup pravosuđu i pomoći ubrzati postupak. Nadalje, smanjit će se troškovi dostave, kao i mogućnost neizvršenja dostave pismena zbog neučinkovitih metoda dostave.

U prijedlogu se pojašnjavaju definicije i koncepti, čime se smanjuje pravna nesigurnost i ubrzavaju postupci na temelju Uredbe. Prijedlogom bi se postigla veća jasnoća i predvidljivost postupka u vezi s adresatovim pravom na odbijanje, bolje zaštitila njihova postupovna prava, ali i spriječila zloupotreba prava na odbijanje te time zaštitila i prava tužitelja.

Drugo, prijedlog bi imao pozitivne učinke i na nediskriminaciju (članak 18. UFEU-a). Prijedlogom bi se pridonijelo jednakom pristupu pravosuđu jer će države članice morati osigurati strancima učinkovit pristup alatima koji su dostupni na njihovu državnom području za potrebe utvrđivanja adrese. Time bi se adresatu zajamčio stvarni primitak pismena. Osim toga, paket mjera uključivao bi standardizirana pravna načela o mogućnosti upotrebe fiktivnih

¹⁵ Agenda EU-a za pravosuđe za 2020.: Jačanje povjerenja, mobilnosti i rasta unutar Unije, (COM(2014) 144 final), str. 8.

i alternativnih metoda nacionalnog prava umjesto Uredbe, ako adresat ima boravište u drugoj državi članici. Tim se načelima nastoje ukloniti trenutačne nejasnoće i rascjepkanost prisutne u osnovnom scenariju u pogledu prava stranaka u državama članicama. Paketom mjera propisao bi se i jedinstveni rok za ukidanje presude zbog ogluhe. Tim bi se odredbama pridonijelo jednakoj zaštiti postupovnih prava, bez obzira na državu članicu.

Treće, očekuje se da će predloženom promjenom prema upotrebi elektroničke komunikacije utjecati na zaštitu osobnih podataka (članak 8. Povelje). Tehničku provedbu i funkcioniranje elektroničke infrastrukture definirale bi i nadzirale same države članice, čak i ako je infrastruktura djelomično razvijena i financirana na razini EU-a. Infrastruktura bi se trebala temeljiti na decentraliziranoj strukturi. Za razne bi se postupke stoga zahtjevi za zaštitu podataka primjenjivali isključivo na nacionalnoj razini.

Važni vanjski čimbenici povezani sa zaštitom osobnih podataka u kontekstu predloženog paketa mjera su:

- Opća uredba o zaštiti podataka¹⁶ koja se počela primjenjivati u svibnju 2018. i kojom bi se trebala povećati osviještenost, potaknuti djelovanje kako bi se zajamčila sigurnost i cjelovitost baza podataka te brzo reagiranje na povrede privatnosti u pravosuđu i
- stalne prijetnje kibersigurnosti u javnom sektoru. Očekuje se da će se pokušaji napada na javnu IT infrastrukturu širiti te utjecati i na pravosuđe u državama članicama; njihov se učinak može pogoršati zbog sve veće međupovezanosti IT sustava (na nacionalnoj razini i na razini EU-a).

Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

U skladu sa stavcima 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma od 13. travnja 2016.¹⁷, u kojima su tri institucije potvrdile da se procjene učinka opcija za daljnje djelovanje trebaju temeljiti na evaluacijama postojećeg zakonodavstva i politika, provest će se evaluacija Uredbe i Komisija će Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru podnijeti izvješće najkasnije pet godina od datuma početka primjene. Evaluacijom će se ocijeniti učinci Uredbe na terenu na temelju pokazatelja i detaljne analize u kojoj se mjeri Uredba može smatrati relevantnom, djelotvornom i učinkovitom te pruža li dovoljnu dodanu vrijednost EU-a i je li u skladu s ostalim politikama EU-a. Evaluacija će obuhvaćati stečena iskustva kako bi se utvrdili nedostaci/problemi ili mogućnosti za dodatno poboljšanje učinka Uredbe. Države članice dostavit će Komisiji sve potrebne informacije za izradu tog izvješća.

4. UTJECAJ NA PRORAČUN

Prijedlog nema negativan utjecaj na proračun EU-a. Prijedlogom se neće prouzročiti znatni troškovi za nacionalne uprave, nego ostvariti uštede. Očekuje se da će nacionalna javna tijela

¹⁶ Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

¹⁷ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.; SL L 123, 12.5.2016., str. 1.–14.

imati koristi od nižih troškova povezanih s poštanskim uslugama, uštedjeti vrijeme zbog učinkovitijih sudskih postupaka te smanjiti administrativno opterećenje i troškove rada.

Glavni troškovi za države članice proizlazit će iz obvezne primjene elektroničke komunikacije među tijelima za slanje i zaprimanje pismena. Međutim, procjena učinka priložena ovom prijedlogu pokazuje da te troškove znatno nadmašuju izravne koristi koje se očekuju od prelaska s komunikacije na papiru na digitalnu komunikaciju.

Glavne mogućnosti financiranja sredstvima EU-a u okviru sadašnjih financijskih programa uključuju program Pravosuđe i Instrument za povezivanje Europe (CEF). Programom Pravosuđe (proračun za 2018.: 45,95 milijuna EUR) podupiru se kapaciteti za izvršenje i pravna sredstva u državama članicama u području građanskog pravosuđa, a njegovi budući prioriteti financiranja usmjereni su na te elemente koji su relevantni i za ovu inicijativu. Instrument za povezivanje Europe ima mnogo veći proračun (130,33 milijuna EUR za 2018.) te pruža financijsku potporu IT projektima koji olakšavaju prekograničnu interakciju među javnim upravama, poslovnim subjektima i građanima. Već se široko upotrebljava za financiranje digitalizacije i rada u okviru e-pravosuđa u području građanskog pravosuđa, uključujući europski portal e-pravosuđe i integriranje javnih isprava u nacionalne sustave e-vlade te Sustav povezivanja poslovnih registara (BRIS). Paket višegodišnjeg financijskog okvira za prioritet digitalne transformacije predstavljen 2. svibnja 2018. uključuje 3 milijarde EUR za digitalni dio Instrumenta za povezivanje Europe namijenjen financiranju infrastrukture za digitalno povezivanje.

5. OSTALI DIJELOVI

• Planovi provedbe i mehanizmi praćenja, evaluacije i izvješćivanja

Uspostavit će se dobar sustav za praćenje primjene Uredbe koji će obuhvaćati sveobuhvatni niz kvalitativnih i kvantitativnih pokazatelja te jasan i strukturiran postupak izvješćivanja i praćenja. To je važno kako bi se osiguralo da su izmjene učinkovito provedene u državama članicama i provjerilo jesu li uspješno ostvareni ciljevi Uredbe.

• Detaljno obrazloženje posebnih odredbi prijedloga

Članak 1.

Tim se člankom djelomično mijenja struktura postojećeg teksta te se uvode različite formulacije u pogledu područja primjene za sudska i izvensudska pismena. Sačuvan je sadašnji tekst odredbe o izvensudskim pismenima. Međutim, u vezi sa sudskim pismenima u prijedlogu se pojašnjava da se Uredba primjenjuje u svim situacijama u kojima primatelj ima boravište u drugoj državi članici. Pritom se Uredbom nastoji ukinuti trenutačna loša praksa prema kojoj se tuženicima u drugoj državi članici pismena dostavljaju na državnom području države članice podrijetla alternativnim ili fiktivnim načinima dostave pismena, kako je dopušteno postupovnim pravom države članice podrijetla, bez obzira na informacije o stranoj adresi tuženika koje su dostupne sudu ili pravosudnom tijelu pred kojim se vodi postupak. Zahvaljujući novom tekstu o području primjene sudovi ne bi mogli isključiti takve situacije iz

područja primjene Uredbe tako što bi dostavu pismena jednostavno uvrstili u kategoriju „domaće”.

Taj viši standard, prema kojem su svi slučajevi dostave pismena ako adresat ima boravište u drugoj državi članici obvezno obuhvaćeni područjem primjene Uredbe, primjenjuje se samo na dostavu pismena kojima se pokreće postupak. „Dostava poziva”, dostava pismena kojim se adresata obavješćuje o pokretanju stranog postupka, iznimno je važna za zaštitu prava na obranu te bi je trebalo ojačati odgovarajućim zaštitnim mjerama. U daljnjim slučajevima dostave sudskih pismena tijekom sudskog postupka dodatna je zaštita manje važna. Razlog tome je što se na ta pismena može primjenjivati predloženi novi članak 7.a. Osim toga, nacionalnim pravom mogu se zadržati odredbe prema kojima je adresat obavezan imenovati zastupnika za dostavu pismena na državnom području države članice podrijetla.

U stavku 2. jasno je navedeno da se članak 3.c Uredbe primjenjuje i ako je adresa adresata nepoznata.

U stavku 3. tog članka ponavlja se tekst uvodne izjave 8. Uredbe koja je trenutačno na snazi, čime se stvara pravna sigurnost u pogledu zakonodavne prirode te odredbe.

Članak 3.a

U tom se članku utvrđuje da se komunikacija i razmjena pismena među tijelima za slanje i zaprimanje pismena provodi elektroničkim putem preko decentraliziranog IT sustava koji čine nacionalni IT sustavi međusobno povezani sigurnom i pouzdanom komunikacijskom infrastrukturom.

U stavku 6. osigurava se upotreba alternativnih (tradicionalnih) sredstava komunikacije u slučaju nepredviđenog i iznimnog prekida u radu IT sustava.

Zbog uvođenja novog kanala za komunikaciju i razmjenu pismena putem IT sustava potrebno je prilagoditi i članke 4. i 6.

Članak 3.c

Tim se člankom propisuje da države članice moraju pružiti pomoć pri utvrđivanju boravišta primatelja u drugoj državi članici. Prijedlogom se nude tri različite mogućnosti, od kojih svaka država članica mora na svojem državnom području osigurati najmanje jednu za osobe koje ostvaruju svoja prava iz druge države članice. Svaka država članica mora obavijestiti Komisiju o tome koju će od tri mogućnosti ponuditi u skladu s Uredbom. Navedene su tri mogućnosti: pravosudna pomoć putem tijela koja određuju države članice; omogućavanje pristupa javnim registrima boravišta putem portala e-pravosuđe ili pružanje detaljnih informacija putem portala e-pravosuđe o dostupnim alatima za pronalaženje osoba na njihovu državnom području.

Članak 7.a

Tim novim člankom potvrđuju se postojeći propisi i prakse u nekoliko država članica, prema kojima se od stranih stranki u postupku može zahtijevati da imenuju zastupnika za dostavu

pisma u postupku u državi članici u kojoj se postupak vodi. Ta bi mogućnost bila dostupna isključivo nakon što je toj stranci uredno dostavljeno pismo kojim se pokreće postupak. Kako bi se osigurala odgovarajuća alternativa stranim strankama u postupku kojima bi takva obveza (pronalaženje i plaćanje zastupnika u drugoj državi članici) uzrokovala nepremostive probleme, Uredbom se predviđa druga mogućnost primjenom članka 15.a točke (b) na elektroničku dostavu pisma.

Članak 8.

Prijedlogom se poboljšava postupak u pogledu prava adresata na odbijanje primitka pisma ako ono nije sastavljeno na odgovarajućem jeziku ili prevedeno na takav jezik. Izmjene su u skladu s mjerodavnom sudskom praksom Suda Europske unije¹⁸.

Članak 14.

Prijedlogom se obvezuje pružatelje poštanskih usluga da upotrebljavaju posebnu povratnicu (potvrdu o primitku) pri dostavi pisma poštom u skladu s Uredbom.

U stavku 3. Uredbe uvodi se minimalni standard u pogledu osoba koje se mogu smatrati prihvatljivim „zamjenskim primateljima” ako pružatelj poštanskih usluga ne može pismo uručiti adresatu osobno. Rješenje se temelji na članku 14. Uredbe (EZ) br. 805/2004¹⁹, Uredbi (EZ) br. 1896/2006²⁰ i presudi Suda EU-a u predmetu C-354/15, *Henderson*²¹.

Članak 15.

Tom se odredbom proširuje područje primjene postojećeg članka u dva aspekta. Prvo, podnositelj zahtjeva ne mora više imati interes u postupku, čime se tijelu za slanje pisma i sudu pred kojim je pokrenut postupak omogućuje upotreba tog načina dostave. Drugo, izravna bi se dostava u budućnosti primjenjivala na državnom području svih država članica.

Članak 15.a

Prijedlogom se uvodi elektronička dostava pisma kao dodatni alternativni način dostave u skladu s Uredbom. Naime, u toj se odredbi takva vrsta dostave pisma smatra ekvivalentom dostave poštom. . Odredbom se ozakonjuje slanje pisma s korisničkog računa pošiljatelja izravno na korisnički račun primatelja kao valjan način dostave pisma u skladu s Uredbom, ako je ispunjen jedan od uvjeta iz točaka (a) i (b).

Članak 19.

Izmjene tog članka predložene su kako bi se smanjila postojeća rascjepkanost nacionalnih sustava. Prijedlogom se uvode dvije velike izmjene. Prvo, sud pred kojim je pokrenut postupak bit će obavezan poslati upozorenje o pokretanju postupka ili o presudi zbog ogluhe na dostupni

¹⁸ Presuda Suda od 16. rujna 2015. u predmetu C-519/13, *Alpha Bank Cyprus*, ECLI:EU:C:2015:603; rješenje Suda od 28. travnja 2016. u predmetu C-384/14, *Alta Realitat S.L.*, ECLI:EU:C:2016:316.

¹⁹ Uredba (EZ) br. 805/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o uvođenju europskog naloga za izvršenje za nesporne tražbine, (SL L 143, 30.4.2004., str. 15.).

²⁰ Uredba (EZ) br. 1896/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uvođenju postupka za europski platni nalog (SL L 399, 30.12.2006., str. 1.).

²¹ Presuda od 2. ožujka 2017., ECLI:EU:C:2017:157.

korisnički račun tuženika u odsutnosti. Drugo, u stavku 4. utvrđeno je jedinstveno razdoblje u kojem je dostupan izvanredni povrat u prijašnje stanje u razdoblju od dvije godine od donošenja presude zbog ogluhe.

Članak 23.a

Tom se odredbom utvrđuje da Komisija uspostavlja detaljan program za praćenje ishoda, rezultata i učinaka ove Uredbe.

Članak 24.

Tom se odredbom utvrđuje da Komisija provodi evaluaciju ove Uredbe u skladu s Komisijinim smjernicama za bolju regulativu i stavcima 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma od 13. travnja 2016. te da predstavlja izvješće o glavnim rezultatima Europskom parlamentu, Vijeću te Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.

Prijedlog

UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA**o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima („dostava pismena”)**

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,
 uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 81.,
 uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,
 nakon prosljeđivanja nacрта zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,
 uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,
 uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,
 u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,
 budući da:

- (1) U interesu pravilnog funkcioniranja unutarnjeg tržišta potrebno je dodatno poboljšati i ubrzati slanje i dostavu sudskih i izvansudskih pismena u građanskim i trgovačkim stvarima među državama članicama.
- (2) Uredbom (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća³ utvrđuju se pravila o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima.
- (3) Zbog sve većeg uključivanja država članica u pravosudnu suradnju, gdje je ukidanje egzekviture (posrednog postupka) postalo opće pravilo, otkrivena su ograničenja pravila iz Uredbe (EZ) br. 1393/2007.
- (4) Kako bi se osiguralo brzo slanje pismena u druge države članice radi njihove dostave u tim državama, trebalo bi se služiti svim prikladnim sredstvima suvremenih komunikacijskih tehnologija ako su ispunjeni određeni uvjeti u pogledu cjelovitosti i pouzdanosti primljenog pismena. U tu bi se svrhu sva komunikacija i razmjena pismena među tijelima koja određuju države članice trebala odvijati putem decentraliziranog IT sustava koji se sastoji od nacionalnih IT sustava.
- (5) Tijelo za zaprimanje pismena trebalo bi, u svim okolnostima i bez ikakvih diskrecijskih prava u tom pogledu, obavijestiti adresata u pisanom obliku korištenjem standardnog obrasca da može odbiti primitak pismena koje mu se mora dostaviti ako pismo nije sastavljeno na jeziku koji razumije ili na službenom jeziku ili na jednom

¹ SL C , , str. .

² SL C , , str. .

³ Uredba (EZ) br. 1393/2007 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. studenoga 2007. o dostavi, u državama članicama, sudskih i izvansudskih pismena u građanskim ili trgovačkim stvarima („dostava pismena”), i o stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1348/2000 (SL L 324, 10.12.2007., str. 79.).

od službenih jezika mjesta dostave. To bi se pravilo trebalo primjenjivati i na naredne dostave od trenutka kad je adresat iskoristio svoje pravo na odbijanje primitka. Pravo na odbijanje trebalo bi se primjenjivati i na dostavu diplomatskim ili konzularnim putem, dostavu poštom i izravnu dostavu. Trebalo bi biti moguće ispraviti dostavu odbijenog pismena dostavljanjem prijevoda pismena adresatu.

- (6) Ako je adresat odbio primitak pismena, sud ili tijelo pred kojim je pokrenut postupak u okviru kojeg je bila potrebna dostava, trebalo bi provjeriti je li odbijanje bilo opravdano. U tu svrhu sud ili tijelo trebalo bi uzeti u obzir sve relevantne informacije u spisu ili koje su mu na raspolaganju kako bi utvrdilo adresatovo stvarno poznavanje jezika. Pri procjeni adresatova poznavanja jezika, sud može uzeti u obzir činjenične elemente kao što su dokumenti koje je adresat sastavio na predmetnom jeziku, podrazumijeva li adresatova struka takva jezična znanja (primjerice, ako je učitelj ili usmeni prevoditelj), je li adresat državljanin države članice u kojoj se vodi sudski postupak ili je li adresat prethodno boravio u toj državi članici određeno vrijeme. Takvu procjenu ne bi trebalo provesti ako je pismo sastavljeno na službenom jeziku ili jednom od službenih jezika mjesta dostave ili prevedeno na taj jezik.
- (7) Kako bi prekogranični sudski postupci bili učinkoviti i brzi potrebni su izravni i ubrzani kanali za dostavu pismena osobama u drugim državama članicama. Prema tome, osobi zainteresiranoj za sudski postupak, odnosno sudu ili tijelu pred kojim je pokrenut sudski postupak trebalo bi se omogućiti obavljanje dostave pismena izravno elektroničkim putem na digitalni korisnički račun adresata s boravištem u drugoj državi članici. Uvjetima za upotrebu takve vrste izravne elektroničke dostave trebalo bi osigurati da se elektronički korisnički računi upotrebljavaju za potrebe dostave pismena samo ako postoje odgovarajuće mjere za zaštitu interesa adresata, u obliku visokih tehničkih standarda ili izričitog pristanka adresata.
- (8) Postojeće izravne kanale za slanje i dostavu pismena trebalo bi poboljšati kako bi se omogućile pouzdane i općenito pristupačne alternative tradicionalnom slanju putem tijela za zaprimanje pismena. U tu bi svrhu pružatelji poštanskih usluga pri obavljanju dostave poštom na temelju članka 14. Uredbe (EZ) br. 1393/2007 trebali upotrebljavati posebnu potvrdu o primitku. Također, svakoj osobi zainteresiranoj za sudski postupak i sudovima ili tijelima pred kojima je pokrenut sudski postupak trebalo bi se omogućiti obavljanje dostave pismena na državnom području svih država članica izravno putem pravosudnih službenika, državnih službenika ili drugih nadležnih osoba države članice primateljice.
- (9) Ovom se Uredbom poštuju temeljna prava i načela koja su posebno priznata Poveljom Europske unije o temeljnim pravima. Konkretno, ovom se Uredbom nastoji osigurati potpuno poštovanje prava adresata na obranu koja proizlaze iz prava na pravedno suđenje sadržanog u članku 47. Povelje Europske unije o temeljnim pravima.
- (10) Kako bi se omogućila brza prilagodba priloga Uredbi (EZ) br. 1393/2007, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s izmjenama priloga I., II. i IV. toj Uredbi. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.* Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno

imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

*Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.; SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

- (11) U skladu sa stavcima 22. i 23. Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. Komisija bi trebala provesti evaluaciju ove Uredbe na osnovi informacija prikupljenih u okviru specifičnih dogovora o praćenju kako bi procijenila stvarne učinke Uredbe i ima li potrebe za dodatnim djelovanjem.
 - (12) Budući da ciljeve ove Uredbe ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se oni zbog uspostave pravnog okvira kojim se osigurava brzo i učinkovito slanje i dostava sudskih i izvansudskih pismena u državama članicama mogu bolje ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti kako je utvrđeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tog cilja.
 - (13) U skladu s člankom 3. i člankom 4.a stavkom 1. Protokola br. 21 o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske u vezi s područjem slobode, sigurnosti i pravde, koji je priložen Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, [Ujedinjena Kraljevina] [i] [Irska] [priopćila je/priopćile su svoju želju da sudjeluju u donošenju i primjeni ove Uredbe] [ne sudjeluje/ne sudjeluju u donošenju ove Uredbe te ona za nju/njih nije obvezujuća niti se na nju/njih primjenjuje].
 - (14) U skladu s člancima 1. i 2. Protokola br. 22 o stajalištu Danske, priloženog Ugovoru o Europskoj uniji i Ugovoru o funkcioniranju Europske unije, Danska ne sudjeluje u donošenju ove Uredbe te ona za nju nije obvezujuća niti se na nju primjenjuje.
 - (15) Uredbu (EZ) br. 1393/2007 trebalo bi stoga na odgovarajući način izmijeniti,
- DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Uredba (EZ) br. 1393/2007 mijenja se kako slijedi:

- (1) članak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 1.

Područje primjene i definicije

- 1. Ova se Uredba primjenjuje u građanskim i trgovačkim stvarima na dostavu:
 - (a) sudskih pismena osobama s boravištem u državi članici koja nije ona u kojoj se vodi sudski postupak;
 - (b) izvansudskih pismena koja se moraju poslati iz jedne države članice u drugu.
- Ne odnosi se na porezne, carinske ili administrativne stvari niti na odgovornost države za postupanje ili nepostupanje pri izvršavanju državnih ovlasti („acta iure imperii”).

2. Uz iznimku članka 3.c, ova se Uredba ne primjenjuje ako nije poznata adresa osobe kojoj pismeno mora biti dostavljeno.
3. Ova se Uredba ne primjenjuje na dostavu pismena ovlaštenom zastupniku stranke u državi članici u kojoj se vodi postupak, bez obzira na njezino mjesto boravišta.
4. Za potrebe ove Uredbe, primjenjuju se sljedeće definicije:
 - (a) „država članica” znači sve države članice osim Danske;
 - (b) „država članica u kojoj se vodi postupak” znači država članica u kojoj se vodi sudski postupak.”;
- (2) u članku 2. stavku 4. točka (c) zamjenjuje se sljedećim:

„(c) načine zaprimanja pismena koji su im na raspolaganju u slučajevima iz članka 3.a stavka 6.;”;
- (3) umeću se sljedeći članci 3.a, 3.b i 3.c:

„Članak 3.a

Sredstva komunikacije koja upotrebljavaju tijela za slanje i zaprimanje pismena te središnja tijela

1. Pismena, zahtjevi, potvrde, potvrde o primitku, druge potvrde i sva komunikacija na temelju standardnih obrazaca u Prilogu I. između tijela za slanje i tijela za zaprimanje pismena, između tih tijela i središnjih tijela ili između središnjih tijela raznih država članica šalju se putem decentraliziranog IT sustava koji se sastoji od nacionalnih IT sustava međusobno povezanih komunikacijskom infrastrukturom kojom se omogućuje sigurna i pouzdana prekogranična razmjena informacija među nacionalnim IT sustavima.
2. Opći pravni okvir za upotrebu usluga povjerenja iz Uredbe Vijeća (EU) br. 910/2014* primjenjuje se na pismena, zahtjeve, potvrde, potvrde o primitku, druge potvrde i svu komunikaciju poslanu putem decentraliziranog IT sustava iz stavka 1.
3. Ako pismena, zahtjevi, potvrde, potvrde o primitku, druge potvrde i ostala komunikacija iz stavka 1. zahtijevaju ili sadržavaju pečat ili vlastoručni potpis, umjesto toga mogu se upotrijebiti „kvalificirani elektronički pečati” i „kvalificirani elektronički potpisi” u skladu s Uredbom (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća.
4. Ako je slanje u skladu sa stavkom 1. onemogućeno zbog nepredviđenog i iznimnog prekida u radu decentraliziranog IT sustava, slanje se obavlja na najbrži mogući alternativni način.

* Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.).

Članak 3.b

Troškovi uspostave decentraliziranog IT sustava

1. Svaka država članica snosi troškove instalacije, rada i održavanja svojih točki pristupa komunikacijskoj infrastrukturi koje povezuju nacionalne IT sustave u okviru decentraliziranog IT sustava iz članka 3.a.
2. Svaka država članica snosi troškove uspostave i prilagodbe svojih nacionalnih IT sustava kako bi bili interoperabilni s komunikacijskom infrastrukturom, te troškove upravljanja tim sustavima i njihova rada i održavanja.
3. Stavcima 1. i 2. ne dovodi se u pitanje mogućnost prijavljivanja za bespovratna sredstva u okviru financijskih programa Unije za potporu aktivnostima iz tih stavaka.

Članak 3.c

Pomoć pri upitima o adresi

1. Ako adresa osobe kojoj se mora dostaviti sudsko ili izvansudsko pismo u drugoj državi članici nije poznata, države članice osiguravaju jedan ili više sljedećih oblika pomoći:
 - (a) pravnu pomoć radi utvrđivanja adrese osobe kojoj određena tijela moraju dostaviti pismo na zahtjev suda države članice pred kojim se vodi postupak;
 - (b) mogućnost da osobe iz drugih država članica podnesu zahtjeve za informacije o adresi izravno u registrima boravišta ili drugim javno dostupnim bazama podataka, među ostalim i elektroničkim putem, na standardnom obrascu na europskom portalu e-pravosuđe;
 - (c) detaljne praktične smjernice o dostupnim mehanizmima za utvrđivanje adrese osoba u okviru Europske pravosudne mreže u građanskim i trgovačkim stvarima kako bi se te informacije pružile javnosti.
2. Svaka država članica Komisiji dostavlja sljedeće informacije:
 - (a) vrstu pomoći koju će država članica pružiti na svojem državnom području u skladu sa stavkom 1.;
 - (b) ako se primjenjuje, imena i adrese tijela iz stavka 1. točaka (a) i (b).Države članice obavješćuju Komisiju o svim naknadnim izmjenama tih informacija.”;
- (4) članak 4. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 4.

Slanje pismena

1. Slanje sudskih pismena između tijela određenih na temelju članka 2. obavlja se izravno i što je brže moguće.
2. Pismenu koje se šalje prilaže se zahtjev sastavljen na standardnom obrascu iz Priloga I. Obrazac se popunjava na službenom jeziku države članice primateljice ili, ako postoji više službenih jezika u toj državi članici, na službenom jeziku ili službenim jezicima mjesta u kojem se obavlja dostava, ili na drugome jeziku za koji je ta država članica navela da ga prihvaća. Svaka država članica navodi službeni jezik ili službene jezike Unije, osim svojega, koji je prihvatljiv ili koji su prihvatljivi za popunjavanje obrasca.

3. Pismenima koja se šalju putem decentraliziranog IT sustava iz članka 3.a ne smije se uskratiti pravni učinak i dopuštenost kao dokazi u sudskim postupcima isključivo zbog toga što su u elektroničkom obliku. Ako su pismena u papirnatom obliku pretvorena u elektronički oblik radi slanja putem decentraliziranog IT sustava, elektroničke kopije ili njihovi ispisi imaju isti učinak kao izvorna pismena.”;
- (5) članak 6. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 6.

Primitak pismena od strane tijela za zaprimanje

1. Po primitku pismena tijelu za slanje šalje se automatska potvrda o dostavi putem decentraliziranog IT sustava iz članka 3.a.
 2. Ako na temelju poslanih podataka ili pismena zahtjev za dostavu pismena nije moguće ispuniti, tijelo za zaprimanje kontaktira s tijelom za slanje kako bi osiguralo primitak podataka ili pismena koji nedostaju.
 3. Ako je očito da zahtjev za dostavu nije obuhvaćen područjem primjene ove Uredbe ili ako je zbog neispunjavanja propisanih formalnih uvjeta dostava onemogućena, zahtjev za dostavu i poslana pismena vraćaju se po primitku tijelu za slanje, uz obavijest o vraćanju na standardnom obrascu iz Priloga I.
 4. Tijelo za zaprimanje koje je zaprimilo pismo za dostavu, a nije mjesno nadležno za njegovu dostavu, prosljeđuje ga putem decentraliziranog IT sustava iz članka 3.a, zajedno sa zahtjevom za dostavu, mjesno nadležnom tijelu za zaprimanje u istoj državi članici ako zahtjev za dostavu ispunjava uvjete propisane člankom 4. stavkom 2. i o tome obavještuje tijelo za slanje na standardnom obrascu iz Priloga I. Nakon što mjesno nadležno tijelo za zaprimanje u istoj državi članici zaprimi pismo i zahtjev za dostavu, tijelu za slanje šalje se automatska potvrda o dostavi putem decentraliziranog IT sustava iz članka 3.a.” ;
- (6) umeće se sljedeći članak 7.a:

„Članak 7.a

Obveza imenovanja zastupnika radi dostave u državi članici u kojoj se vodi postupak

1. Ako je tuženiku dostavljeno pismo kojim se pokreće postupak, stranke s boravištem u drugoj državi članici mogu biti obvezne u skladu s pravom države članice u kojoj se vodi postupak imenovati zastupnika radi dostave pismena u državi članici u kojoj se vodi postupak.
 2. Ako stranka ne ispuni obvezu imenovanja zastupnika u skladu sa stavkom 1., a nije dala pristanak za upotrebu elektroničkog korisničkog računa za dostavu pismena u skladu s člankom 15.a točkom (b), za dostavu pismena tijekom postupka može se upotrijebiti bilo koji način dostave dopušten prema pravu države članice u kojoj se vodi postupak, uz uvjet da je dotična stranka o toj posljedici propisno obaviještena.”;
- (7) članak 8. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 8.

Odbijanje primitka pismena

1. Tijelo za zaprimanje obavješćuje adresata, na standardnom obrascu iz Priloga II., da može odbiti primitak pismena koje se dostavlja, ako ono nije napisano, ili se u njegovu prilogu ne nalazi prijevod, na jednom od sljedećih jezika:
 - (a) na jeziku koji adresat razumije;
 - ili
 - (b) službenom jeziku države članice primateljice ili, ako postoji više službenih jezika u toj državi članici, službenom jeziku ili jednom od službenih jezika mjesta u kojem se obavlja dostava.
2. Adresat može odbiti primitak pismena u vrijeme dostave ili u roku od dva tjedna vraćanjem standardnog obrasca iz Priloga II. tijelu za zaprimanje.
3. Ako je tijelo za zaprimanje obaviješteno da adresat odbija primitak pismena u skladu sa stavcima 1. i 2., o tome odmah obavješćuje tijelo za slanje putem potvrde iz članka 10. i vraća zahtjev.
4. Ako je adresat odbio primitak pismena u skladu sa stavcima 1. i 2., sud ili tijelo pred kojim je pokrenut postupak u okviru kojeg je obavljena dostava, provjerava je li odbijanje utemeljeno.
5. Dostava pismena može se ispraviti dostavom pismena adresatu u skladu s odredbama ove Uredbe, u čijem se prilogu nalazi prijevod na jezik naveden u stavku 1. U tom slučaju, datum dostave pismena datum je na koji je pismeno u čijem se prilogu nalazi prijevod dostavljeno u skladu s pravom države članice primateljice. Međutim, ako se u skladu s pravom države članice pismeno mora dostaviti u određenom roku, datum koji će se uzeti u obzir u pogledu podnositelja zahtjeva datum je dostave prvog pismena utvrđen u skladu s člankom 9. stavkom 2.
6. Stavci od 1. do 5. primjenjuju se na druge načine slanja i dostave sudskih pismena iz odjeljka 2.
7. U svrhe stavka 1. diplomatski ili konzularni predstavnici, ako se dostava obavlja u skladu s člankom 13., ili tijelo ili osoba, ako se dostava obavlja u skladu s člankom 14. ili 15.a, obavješćuju adresata da može odbiti primitak pismena i da se svako pismeno čiji je primitak odbijen mora vratiti tim predstavnicima ili tom tijelu ili osobi ovisno o slučaju.”;
- (8) u članku 10. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:
 - „1. Nakon obavljanja formalnosti povezanih s dostavom pismena potvrda o ispunjavanju tih formalnosti sastavlja se na standardnom obrascu iz Priloga I. i šalje tijelu za slanje.”;
- (9) članci 14. i 15. zamjenjuju se sljedećim:

„Članak 14.

Dostava putem pošte

1. Dostava sudskih pismena osobama s boravištem u drugoj državi članici može se obaviti izravno putem pošte preporučenom pošiljkom uz potvrdu o primitku.
2. Za potrebe ovog članka dostava putem pošte obavlja se uz upotrebu posebne potvrde o primitku iz Priloga IV.

3. Bez obzira na pravo države članice podrijetla, dostava putem pošte smatra se valjana obavljenom i ako je pismeno dostavljeno na kućnu adresu primatelja i uručeno odraslim osobama koje žive u istom kućanstvu kao primatelj ili koje ondje rade za primatelja i koje su sposobne i voljne prihvatiti pismeno.

Članak 15.

Izravna dostava

1. Dostava sudskih pismena osobama s boravištem u drugoj državi članici može se obaviti izravno putem pravosudnih službenika, državnih službenika ili drugih nadležnih osoba države članice primateljice.
 2. Svaka država članica Komisiji dostavlja informacije o vrstama zanimanja ili nadležnim osobama koje smiju dostavljati pismena na svojem državnom području.”;
- (10) umeće se sljedeći članak 15.a:

„Članak 15.a

Elektronička dostava

Dostava sudskih pismena osobama s boravištem u drugoj državi članici može se obaviti izravno elektroničkim putem na korisničke račune kojima adresat može pristupiti ako je ispunjen jedan od sljedećih uvjeta:

- (a) pismena su poslana i primljena s pomoću kvalificirane usluge elektroničke preporučene dostave u smislu Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća;
 - (b) nakon pokretanja sudskog postupka, adresat je dao izričit pristanak sudu ili tijelu pred kojim je pokrenut postupak za upotrebu tog konkretnog korisničkog računa za dostavu pismena tijekom sudskog postupka.”;
- (11) članci 17. i 18. zamjenjuju se sljedećim:

„Članak 17.

Izmjena priloga

Komisija je ovlaštena donijeti delegirane akte u skladu s člankom 18. kojima se izmjenjuju prilozi I., II. i IV. radi ažuriranja standardnih obrazaca ili tehničkih izmjena tih obrazaca.

Članak 18.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 17. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od [datuma stupanja na snagu ove Uredbe].
3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 17. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016*.
 5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.
 6. Delegirani akt donesen na temelju članka 17. stupa na snagu samo ako Europski parlament ili Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.”;
- (12) umeću se sljedeći članci 18.a i 18.b:

„Članak 18.a

Uspostava decentraliziranog IT sustava

Komisija donosi provedbene akte kojima se uspostavlja decentralizirani IT sustav iz članka 3.a. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 18.b stavka 2.

Članak 18.b

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.
 2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.”;
- (13) članak 19. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 19.

Tuženik koji se nije upustio u postupak

1. Ako pismeno kojim se pokreće postupak treba biti poslano u drugu državu članicu radi dostave u skladu s odredbama ove Uredbe, a tuženik se nije upustio u postupak, presuda neće biti izrečena sve dok se ne utvrdi da je uručenje ili dostava obavljena pravodobno kako bi tuženik mogao pripremiti svoju obranu i da je:
 - (a) pismeno dostavljeno na način propisan unutarnjim pravom države članice primateljice za dostavu pismena u domaćim postupcima protiv osoba koje se nalaze na njezinu državnom području; ili
 - (b) pismeno zaista uručeno tuženiku ili dostavljeno na njegovo boravište nekim drugim načinom predviđenim u ovoj Uredbi.
2. Bez obzira na odredbe stavka 1. sudac može izreći presudu čak i ako nije primljena potvrda o uručanju ili dostavi, ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
 - (a) pismeno je poslano na jedan od načina predviđenih u ovoj Uredbi;
 - (b) od datuma slanja pismena proteklo je razdoblje ne kraće od šest mjeseci, koje sudac u određenome predmetu smatra prikladnim;
 - (c) nije primljena nikakva potvrda, iako su učinjeni svi razumni naponi kako bi se pribavila od nadležnih tijela države članice primateljice.

3. Ako su ispunjeni uvjeti iz stavka 2., ulažu se razumni naponi kako bi se tuženika obavijestilo da je protiv njega pokrenut sudski postupak putem svih dostupnih komunikacijskih kanala, uključujući sredstva suvremenih komunikacijskih tehnologija, čija su adresa ili račun poznati sudu pred kojim je pokrenut postupak.
4. Bez obzira na odredbe stavaka 1. i 2., u hitnim slučajevima sudac može odrediti bilo koju privremenu ili zaštitnu mjeru.
5. Ako pismeno kojim se pokreće postupak treba biti poslano u drugu državu članicu radi dostave u skladu s odredbama ove Uredbe, a presuda je izrečena protiv tuženika koji se nije upustio u postupak, sudac može osloboditi tuženika pravnih posljedica isteka roka za ulaganje žalbe ako su ispunjena oba sljedeća uvjeta:
 - (a) tuženik, bez svoje krivnje, nije saznao za postojanje pismena kako bi mogao pravodobno pripremiti svoju obranu pred sudom odnosno nije saznao za postojanje presude kako bi mogao pravodobno uložiti žalbu;
 - (b) tuženik je predočio dostatan dokaz obrane u pogledu glavnog tužbenog zahtjeva.

Zahtjev za povrat u prijašnje stanje može biti podnesen samo u razumnom roku nakon što je tuženik saznao sadržaj presude.

Takav zahtjev neće biti razmatran ako je podnesen više od dvije godine nakon datuma donošenja presude.

6. Nakon isteka roka od dvije godine od datuma donošenja presude iz stavka 2. odredbe nacionalnog prava kojima se omogućuje izvanredno oslobađanje od posljedica isteka roka za ulaganje žalbe ne mogu se primjenjivati u kontekstu osporavanja priznavanja i izvršenja te presude u drugoj državi članici.
7. Stavci 5. i 6. ne primjenjuju se na presude koje se odnose na status te pravnu i poslovnu sposobnost osoba.”;
- (14) u članku 23. stavak 1. zamjenjuje se sljedećim:

„1. Države članice dostavljaju Komisiji podatke iz članaka 2., 3., 3.c, 4., 10., 11., 13. i 15. Države članice obavješćuju Komisiju ako se prema njihovu pravu pismeno mora dostaviti u određenom roku kako je utvrđeno člankom 8. stavkom 3. i člankom 9. stavkom 2.”;
- (15) umeće se sljedeći članak 23.a:

„Članak 23.a
Praćenje

1. Najkasnije [*dvije godine od datuma početka primjene*] Komisija uspostavlja detaljan program za praćenje ostvarenja, rezultata i učinaka ove Uredbe.
2. U programu praćenja utvrđuju se sredstva i vremenski razmaci za prikupljanje podataka i drugih potrebnih dokaza. Navode se mjere koje će Komisija i države članice poduzeti pri prikupljanju i analizi podataka i drugih dokaza.
3. Države članice dostavljaju Komisiji sve podatke i druge dokaze koji su potrebni za praćenje.”;
- (16) članak 24. zamjenjuje se sljedećim:

„Članak 24.

Evaluacija

1. Komisija najranije [*pet godina nakon datuma početka primjene ove Uredbe*] provodi evaluaciju ove Uredbe te glavne rezultate predstavlja u izvješću Europskom parlamentu, Vijeću i Europskom gospodarskom i socijalnom odboru.
 2. Države članice dostavljaju Komisiji sve potrebne informacije za pripremu tog izvješća.”
- (17) Dodaje se novi Prilog IV., kako je utvrđen u Prilogu ovoj Uredbi.

Članak 2.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Primjenjuje se[*18 mjeseci od dana stupanja na snagu ove Uredbe*].

Međutim:

- (a) članak 1. točka (14) primjenjuje se od[*12 mjeseci nakon stupanja na snagu*]
i
- (b) članak 1. točke (3), (4) i (5) primjenjuju se od[*24 mjeseca nakon stupanja na snagu*].

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u državama članicama u skladu s Ugovorima.

Sastavljeno u Bruxellesu,

Za Europski parlament
Predsjednik

Za Vijeće
Predsjednik